

# Spis treści

## CZĘŚĆ PIERWSZA

|       |                                                                                                         |    |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I.    | Założenia pracy . . . . .                                                                               | 5  |
| II.   | Obieg nazwisk w komunikacji społecznej . . . . .                                                        | 11 |
| III.  | Systemy antroponimiczne . . . . .                                                                       | 19 |
| IV.   | O tłumaczeniu nazwisk . . . . .                                                                         | 26 |
| V.    | Przyswajanie nazwisk a przyswajanie wyrazów pospolitych . . . . .                                       | 30 |
| VI.   | Sygnały obcości — od reprodukcji do konwencji . . .                                                     | 37 |
| VII.  | Odmiana nazwisk obcych . . . . .                                                                        | 40 |
| VIII. | W poszukiwaniu norm wymowy                                                                              |    |
|       | 1. Trzy możliwości fonetycznej realizacji nazwisk . .                                                   | 51 |
|       | 2. Polonizacja w świetle badań ankietowych (ANO) . .                                                    | 54 |
|       | 3. Praktyka spikerów radia i telewizji . . . . .                                                        | 56 |
|       | 4. O potrzebie liczenia się ze zwyczajem językowym (na przykładzie nazwiska Jókai) . . . . .            | 57 |
|       | 5. Wpływ pisowni na wymowę . . . . .                                                                    | 59 |
|       | 6. Jak są traktowane nazwy obce w innych językach? . .                                                  | 61 |
|       | 7. Nazwiska polskie za granicą . . . . .                                                                | 64 |
|       | 8. Podsumowanie . . . . .                                                                               | 68 |
| IX.   | Wymowa oryginalna nazwisk wędrujących — konflikt etymologii nazwiska z narodowością nosiciela . . . . . | 69 |
| X.    | Sposoby przyswajania do polszczyzny niektórych obcych głosek                                            |    |
|       | θ ð . . . . .                                                                                           | 75 |
|       | l (sylabiczne l) . . . . .                                                                              | 77 |
|       | n (sylabiczne n) . . . . .                                                                              | 77 |
|       | głoski zapisywane literą r . . . . .                                                                    | 78 |
|       | w (niesylabiczne u) . . . . .                                                                           | 78 |
|       | ŋ (tylnojęzykowe n) . . . . .                                                                           | 79 |
|       | ɸ . . . . .                                                                                             | 79 |

|                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| spółgłoski dźwięczne w wygłosie . . . . .                                                    | 80 |
| <i>i</i> (przednie) oraz <i>ɨ</i> (cofnięte) . . . . .                                       | 81 |
| <i>e</i> (ściśnione <i>e</i> ) . . . . .                                                     | 86 |
| <i>e</i> (niestałe <i>e</i> ) . . . . .                                                      | 86 |
| <i>æ</i> (szerokie <i>e</i> ) . . . . .                                                      | 86 |
| <i>ə</i> . . . . .                                                                           | 87 |
| <i>o</i> (ściśnione <i>o</i> ) . . . . .                                                     | 88 |
| <i>õ</i> (zaokrąglone <i>e</i> ) . . . . .                                                   | 88 |
| <i>ü</i> (zaokrąglone <i>i</i> ) . . . . .                                                   | 89 |
| <i>ę</i> <i>ɔ</i> <i>ã</i> . . . . .                                                         | 91 |
| dyftong <i>ou</i> . . . . .                                                                  | 92 |
| dyftong <i>ei</i> . . . . .                                                                  | 93 |
| Tabela proponowanych wzorcowych substytucji<br>z uwzględnieniem stopnia przyswojenia . . . . | 94 |

|       |                                                         |     |
|-------|---------------------------------------------------------|-----|
| XI.   | Z historii sporów o oryginalną ortografię nazwisk . . . | 96  |
| XII.  | Stan poradnictwa językowego w omawianym zakresie . .    | 104 |
| XIII. | Bibliografia, skróty . . . . .                          | 109 |

#### CZĘŚĆ DRUGA

|      |                                                                                                                                                                  |     |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| XIV. | Słownik wymowy i odmiany nazwisk obcych . . . . .                                                                                                                | 117 |
|      | 1. Potrzeba słownika. Zasady jego układu . . . . .                                                                                                               | 117 |
|      | 2. Słownik . . . . .                                                                                                                                             | 120 |
| XV.  | Uprozczone zasady czytania niektórych liter i ich połączeń w najczęściej u nas spotykanych językach europejskich posługujących się alfabetem łacińskim . . . . . | 201 |